

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Zuzanou Čížkovou jako samosoudcem v právní věci žalobce Karlovarské minerální vody, a.s., IČ 14706725, se sídlem v Karlových Varech, Horova 3, zastoupeného JUDr. Hanou Heroldovou, advokátkou, se sídlem v Praze 1, Jungmannova 24 proti žalovanému Občanské sdružení spotřebitelů TEST, se sídlem v Praze 4, Nuselská 297/5, zastoupeného JUDr. Martinem Sochořem, advokátem, se sídlem v Praze 7, Veletržní 10 o ochranu dobré pověsti právnické osoby

t a k t o :

I. Žalovaný je povinen uveřejnit do sedmi dnů od právní moci rozsudku, na úvodní straně internetových stránek žalovaného na adrese www.dtest.cz a na třetí straně nejbližšího následujícího vydání měsíčníku „TEST“ článek s nadpisem „Omluva k článku Opravdu víte, co pijete?, TEST vydání 10/2009“, provedený velkými tiskacími písmeny v černé barvě, tučným řezem písma typu Times New Roman o velikosti 45 bodů, a následujícím textem v černé barvě typu písma Times New Roman o velikosti 9 bodů: „Občanské sdružení spotřebitelů TEST, vydavatel spotřebitelského měsíčníku TEST, v němž byl v říjnu 2009 publikován článek s názvem „Opravdu víte, co pijete?“ se omlouvá společnosti Karlovarské minerální vody, a.s., za uvedení obsahu sodíku u balené vody Aquila Aqualinea symbolem plného černého trojúhelníku, označujícího vyšší hodnotu, když naměřená hodnota 19,73 mg/l je pod maximální hranicí 20 mg/l.“ s tím, že je povinen v závěru textu omluvy uvést kdo byl autorem či autory článku. Žalovaný je povinen ponechat omluvu na internetových stránkách žalovaného www.dtest.cz po dobu 30 dnů od uveřejnění.

II. Žaloba o uložení povinnosti žalovanému zveřejnit omluvu ve formátu uvedeném ve výroku I. znění: „Omlouváme za zveřejnění nepravdivých a zavádějících informací o pramenité vodě Aquila Aqualinea, o tom, že Aquila Aqualinea obsahuje vysoké množství sodíku a dvě nedovolené cizorodé organické látky – benzo(ghi)perylen a chloroform. Omlouváme se za spekulativní a nepravdivé tvrzení o tom, že benzo(ghi)perylen se uvolňuje nebo může uvolňovat z obalového materiálu PET. Údaje uvedené v článku pocházejí z protokolů o výsledku laboratorních zkoušek Státního zdravotního ústavu a nejsou úplné.“

Podle podmínek tohoto ústavu však smí být protokol reprodukován pouze celý, jeho části pouze s písemným souhlasem vedoucího laboratoře.“, se zamítá.

III. Žalobce je oprávněn uveřejnit na náklady žalovaného znění omluvy uvedené ve výroku I. v pořadí České televize Černé ovce.

IV. Žalobci se nepřiznává oprávnění uveřejnit na náklady žalovaného znění omluvy v tisku, a to v Hradeckém deníku, Krkonošském deníku, Chrudimském deníku, Jičínském deníku, Náchodském deníku, Svitavském deníku, Orlickém deníku, Rychnovském deníku, Pardubickém deníku vydavatele Labe Press, v deníku Blesk, v Boleslavském deníku.

V. Žalovaný je povinen zdržet se šíření článku označeného názvem „Opravdu víte co pijete?“ v elektronické podobě obsahující tvrzení o vodě žalobce Aquila Aqualinea v rozsahu použití černého plného trojúhelníku jako symbolu zvýšeného obsahu sodíku ve vodě Aquila Aqualinea, tvrzení, že Aquila Aqualinea porušila požadavek na nepřítomnost cizorodých organických látek benzo(ghi)perylen, tvrzení, že nález chloroformu může svědčit o nedodržení správné výrobní praxe, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

VI. Žaloba o uložení povinnosti žalovaného zdržet se šíření článku označeného názvem „Opravdu víte co pijete“ v elektronické podobě pokud jde o tvrzení o vodě žalobce Aquila Aqualinea v rozsahu použití červeného zvýraznění hodnoty trihalomethanů a chloroformu ve vodě Aquila Aqualinea, tvrzení, že nelze vyloučit kontaminaci v souvislosti se zjištěním benzo(ghi)perylenu, tvrzení, že odborníci za zdroj kontaminace označili lahve, pokud jsou vyráběny z recyklovaného materiálu PET a tvrzení, že může docházet k nepovolené úpravě výrobku Aquila – odželeznění a šíření článku označeného názvem „Opravdu víte co pijete“ v tištěné podobě, se zamítá.

VII. Žalobci se nepřiznává oprávnění uveřejnit na náklady žalovaného plné znění rozsudku jedenkrát v jednom celostátním deníku.

VIII. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhal vydání rozhodnutí uvedeného ve výroku tohoto rozsudku, a to z titulu ochrany dobré pověsti dle ust. § 19 odst. 3, zákona č. 40/1964 Sb. (dále jen „obč. zák.“), a ochrany proti nekalé soutěži dle § 44 a násl., zákona č. 513/1991 Sb., (dále jen „obch. zák.“) Předmětem činnosti žalobce je zejména stáčení přírodní minerální vody a pitné vody do lahví a výroba nápojů s přísadou ovocných sirupů a šťáv. Mezi výrobky nabízené a veřejnosti spojované se jménem žalobce náleží i pramenitá vody Aquila Aqualinea (dále jen „Aquila“).

Žalovaný je vydavatelem měsíčníku TEST, ve kterém publikuje výsledky testů, které v určitých sortimentních skupinách srovnávají jednotlivé, na trhu nabízené, výrobky. Žalovaný se v očích veřejnosti prezentuje jako nezávislý a odborný zdroj informací o výrobcích pro spotřebitele (laickou veřejnost). Žalovaný v čísle 10/2009 měsíčníků TEST, jehož je vydavatelem, uveřejnil na str. 36 až 49 článek nazvaný „Opravdu více, co pijete?“. Žalobce má za to, že žalovaný uveřejněním tohoto článku závažným způsobem zasáhl a poškodil dobrou pověst žalobce, neboť v něm uvádí nepravdivá a zavádějící tvrzení o výrobku žalobce, pramenité vodě Aquila, a to zejména: nepravdivost údajů o obsahu některých látek v pramenité vodě Aquila, desinterpretaci a generalizaci výsledků blíže

neoznačené analýzy týkající se výrobku Aquila, které jsou v rozporu s uváděnými naměřenými údaji i objektivními chemickými a zdravotními poznatky o složení a kvalitě Aquily, a dále zmatečnou prezentaci základních údajů o hodnocených výrobcích a směšování výrobků, které lze porovnávat pouze omezeně. V tabulce na str. 40 a 41 žalovaný uvádí, že Aquila má zvýšený, resp. vysoký obsah sodíku (činí tak použitím značky trojúhelníku za údajně naměřenou hodnotou), přitom však naměřená hodnota měla být hodnota 19,73 mg/l a mezní hodnota stanovená vyhláškou č. 275/2004 Sb. pro pramenité vody činí 100 mg/l. Nejedná se tedy ani o zvýšený, ani o vysoký obsah sodíku. Na str. 42 se, v části označené Voda a látky zdravotně závažné v souvislosti s Aquilou uvádí, že obsahuje dvě nedovolené cizorodé organické látky – benzo(ghi)perylene a chloroform. Táž informace je uvedena na str. 49. V tabulce na str. 40 a 41 jsou červeně vyznačeny celkové hodnoty polycyklických aromatických uhlovodíků, včetně hodnoty benzo(ghi)perylenu, údajně naměřené v případě Aquily, přitom pro balené pramenité a kojenecké vody není žádný limit pro tyto látky stanoven. V návaznosti na tvrzení žalovaného nechal žalobce provést analýzu vody Aquila v akreditované laboratoři ALS Laboratory Group, s.r.o., z níž vyplývá, že se v Aquile benzo(ghi)perylene ani chloroform ve zjiitelném množství vůbec nevyskytují. V článku je tvrzeno, že se benzo(ghi)perylene mohl uvolnit z obalového materiálu PET, což je nepravdivé a spekulativní. Pokud se jedná o tvrzený obsah chloroformu, i tato hodnota byla v článku vyznačena červeně, stejně jako hodnota trihalomethanů, přitom ve vyhlášce č. 275/2004 Sb. není ve vztahu k chloroformu ani k trihalomethanům stanovena žádná limitní hodnota ani mez zjiitelnosti a údajně naměřená hodnota se pohybuje hluboko pod limitem stanoveným pro pitnou vodu. Rovněž tvrzení žalovaného, že nález chloroformu může svědčit o nedodržení správné výrobní praxe je čistě spekulativní. Článek obsahuje řadu dalších tendenčních spekulací, např. na str. 44 článku se uvádí, že může docházet k nepovolené úpravě výrobku Aquila – odželeznění.

Zásah žalovaného do dobré pověsti žalobce má dle žalobce potenciální velmi závažný dopad na podnikatelskou činnost žalobce. Je to dáno předně povahou šířených informací, kdy na údaje o obsahu škodlivých látek v potravinách je veřejnost obecně velmi vnímavá a je pravděpodobné, že značnou část veřejnosti tato informace odradí nejen od koupě přírodní minerální vody Aquila, nýbrž též od koupě jiných vod prodávaných žalobcem. Důležité je, že komentáře publikované žalovaným byly přebírány jinými sdělovacími prostředky. Z obsahu článku je evidentní, že snahou žalovaného bylo v reklamním boji podpořit pitnou kohoutkovou vodu před vodami balenými. Jednání žalovaného bylo vedeno soutěžním záměrem. Je v rozporu s dobrými mravy soutěže a způsobilé přivodit žalobci újmu v podobě odlivu zákazníků, kteří mohou nabýt dojmu, že výrobek žalobce nesplňuje stanovené normy a je zdravotně závadný. Analýzy jsou nepravdivé a zlehčují tak v očích veřejnosti podnik a zboží žalobce.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. V písemném vyjádření k žalobě uvedl, že údaje o obsahu zjištěných látek jsou pravdivé a opírají se o analýzy, které byly v období mezi 18. srpnem a 21. zářím 2009 provedeny Státním zdravotním ústavem, Centrum laboratorních činností, zkušební laboratoř č. 1206, akreditovaná ČIA, což lze prokázat protokoly o výsledku laboratorních zkoušek č. 1.4/09/515 a 1.1/09/131-148. U žalobcem na trh dodávané vody Aquila je na str. 5/8 protokolu č. 1.1/09/131-148 uvedeno, že v ní byly zjištěny látky benzo(ghi)perylene v množství 1,1 ng/l a chloroform (což je jiný název pro látku trichlormethan) v množství 0,4 µg/l. Laboratoř ALS použila jako mez stanovitelnosti benzo(ghi)perylenu hodnotu 3,0 ng/l (v protokolu uvedeno v jednotce µg, tedy 0,0030 µg/l), tudíž jeho hodnotu při použití takto relativně vysoké meze stanovitelnosti naměřit nemohla. Laboratoř, jejíž výsledky zveřejnil žalovaný, pracovala s nižší mezí stanovitelnosti

benzo(ghi)perylenu (1,0ng/l) a naměřila hodnotu 1,1 ng/l. Podstatné je, že tyto cizorodé organické látky v balené přírodní vodě ve zjiitelném množství obsaženy být nesmí a žalovaný je ve zjiitelném množství nalezl. Co se týká obsahu sodíku (Na) ve vodě Aquila Aqualinea, žalobce nerozporuje žalovaným zjištěný obsah 19,73 mg/l, blíží se žalobcem na etiketě deklarované hodnotě 18 mg/l a fakticky brojí pouze proti tomu, že článek konfrontoval jeho reklamní tvrzení „obsahuje pouze 0,002 % sodíku“ se skutečně naměřenými hodnotami u jiných značek vod výrobců, kteří tento údaj v reklamní kampani nepoužívají, a v jejich vodách je přitom obsah sodíku daleko nižší. Článek na žádném místě neuvádí, že by voda Aquila Aqualinea překračovala povolené limity obsahu sodíku, pouze oprávněně poukazuje na to, že je takový údaj v reklamě prezentován jako mimořádná vlastnost výrobku, ač tomu tak není. Každý subjekt, který spotřebitele informuje tímto zavádějícím způsobem, nese riziko, že na jeho metody bude veřejně poukázáno. Žalovaný pravdivě uvedl, že mezi ostatními posuzovanými vodami bylo nejvíce sodíku zjištěno u vody Prealpi a u vody Aquila a pravdivě uvedl, že se ve srovnání v jinými pramenitými vodami jedná o množství vysoké. Skutečnost, že jednou z možných příčin zjištění cizorodých organických látek ve vodě Aquila Aqualinea může být obalový materiál není spekulací. Státní zemědělská a potravinářská inspekce vydala dne 25. března 2010 tiskovou zprávu ohledně přítomnosti toluenu a chloroformu a dalších nežádoucích látek v balené vodě Horský pramen, ve které přímo uvádí, že zdrojem kontaminace byly použité obalové materiály, případně formy pro jejich výrobu. Žalovaný nikde neuvádí, že žalobce používá vadné obaly, pouze uvedl, že jednou z příčin obaly mohly být. Co se týče hodnotících tvrzení žalovaného, tyto se opírají o výsledky laboratorních zkoušek provedených Státním zdravotním ústavem a nikterak nevybočují z práva na svobodu slova zaručeného čl. 17 Listiny práv a svobod a nejsou způsobitelné zasáhnout do práva na ochranu dobré pověsti žalobce. Žalovaný namítl, že žalobce se domáhá uložení povinností zveřejnit zdroje informací a povinnost zveřejnit autory informací, takové nároky nemají oporu ani v občanském ani v obchodním zákoníku. Dále bylo žalovaným namítnuto, že nárok žalobce z titulu nekalé soutěže o ochranu proti nekalé soutěži není důvodný vzhledem k tomu, že žalobce a žalovaný nejsou ve vztahu soutěžitelů. Předmětem podnikání žalobce je výroba nealkoholických nápojů, žalovaný v tomto oboru nepodniká, případný odliv zákazníků žalobce v důsledku jednání žalovaného by se nijak nemohl odrazit v přílivu zákazníků žalovaného.

Provedenými listinnými důkazy byly soudem zjištěny níže uvedené skutečnosti.

Z úplného výpisu z obchodního rejstříku bylo zjištěno, že dne 28. března 1991 byla zapsána obchodní firma Karlovarské minerální vody, a.s., přičemž předmětem podnikání žalobce je mimo jiné stáčení přírodní minerální a pitné vody do lahví a výroba nápojů s přísadou ovocných sirupů a šťáv.

Z webové stránky www.mattoni.cz z 15. února 2010 bylo zjištěno, že obsahuje nabídku výrobku s označením Aquila Aqualinea přírodní.

Z etikety výrobku Aquila Aqualinea přírodní bylo zjištěno, že se na ní uvádí, že Aquila Aqualinea je pramenitá voda s nízkým obsahem sodíku, přičemž obsah sodíku je pouze 0,002 %, a že je tato voda doporučena Českou lékařskou komorou pro přípravu kojenecké vody.

Z webové stránky Ministerstva vnitra ČR obsahující Seznam občanských sdružení bylo zjištěno, že bylo zapsáno Občanské sdružení TEST, a to s datem vzniku 1. září 1992.

Ze sdělení Ministerstva kultury ze dne 5. září 2006, zn. 12185/2006, bylo zjištěno, že obsahuje přihlášku k registraci periodického tisku - název titulu: TEST časopis pro spotřebitele, vydavatel Občanského sdružení spotřebitelů TEST.

Z časopisu TEST 10/2009 bylo zjištěno, že byl otištěn článek s názvem „Opravdu víte co pijete?“, z jehož obsahu vyplývá, že informuje o testu vzorků 18 značek balených neperlivých vod, obsahující kojenecké, přírodní a minerální vody vhodné pro přípravu kojenecké stravy a vody pitné. Testován byl obsah mikroorganismů, obsah vápníku, hořčíku – označených jako látky žádoucí, dále přítomnost látek, jejichž přítomnost ve zvýšeném nebo nízkém množství může vodu negativně ovlivnit: sodíku, chloridu, železa, síranů, manganu, fluoridů a dalších látek, a dále obsah látek zdravotně závadných – např. polycyklických aromatických uhlovodíků, trihalomethanů a dalších prvků. V článku na str. 40 a 41 byla uvedena tabulka, znázorňující obsah jednotlivých prvků v testovaných vodách. U vody Aquila byl uveden obsah sodíku ve výši 19,73 mg/l, přičemž tato hodnota byla označena černým trojúhelníkem, znázorňujícím zvýšený, resp. vysoký obsah daného prvku. U vody Aquila byl dále uveden obsah benzo(ghi)perlenu ve výši 1,1 ng/l, obsah trihalomethanů 0,4 µg/l, z nichž hodnota chloroformu byla uvedena ve výši 0,4 µg/l. Všechny tyto hodnoty byly uvedeny červenými čísly. V článku na str. 42 bylo u vyobrazení vody Aquila aqualinea uvedeno: TEST komentář: obsahuje dvě nedovolené cizorodé organické látky – benzo(ghi)perylen (polycyklický aromatický uhlovodík) a chloroform; nejvyšší obsah sodíku z testovaných vod“. V části článku označené „voda a látky zdravotně závažné“ bylo v odstavci nazvaném „Benzo(a)pyren a polycyklické aromatické uhlovodíky“ uvedeno, že: „Kontaminaci při výrobě sice nelze vyloučit, ale za pravděpodobnější zdroj označili odborníci lahve, pokud jsou vyráběné z recyklovaného PET materiálu.“, v odstavci nazvaném „Vedlejší produkty dezinfekce bylo uvedeno, že „Chloroform jsme našli ve značkách Aquila aqualinea (0,4 µg/l)“ a že: „Nález s největší pravděpodobností může svědčit o nedodržení správné výrobní praxe.“ V části článku označené „Voda a látky, jejichž přítomnost ve zvýšeném množství může vodu negativně ovlivnit“ bylo v odstavci „Železo a mangan“ uvedeno: „Narazili jsme na zajímavý úkaz. Až na dva výrobky (Aqua Bella a Prealphi) jsme nebyli schopni v těch ostatních železo detekovat, případně stanovit. U Dobré vody a Aqua Belly byl důvod jasný – výrobci na obalu uvádějí „odželezněno“. Že by ve zdrojích ostatních vod bylo železo v tak malém množství, že by se ani nedalo detekovat? Železo se ve vodě v různých formách běžně vyskytuje a jeho vyšší obsah bývá v podzemních vodách. Před osmi lety jsme v některých značkách balených vod železo naměřili, nyní už nikoliv. Že by současná voda pocházela z jiných vrtů než z těch před osmi lety? Nebo že by i další výrobci vodu odželežňovali, avšak její úpravu na obalech neuvádějí?“

Z internetové stránky bylo zjištěno, že v Jičínském deníku, datum vydání 21. října 2009, byl uveden článek: „TEST: balené vody obsahují škodliviny“. Z internetové stránky ct24.cz, datum vydání 19. října 2009, byl uveden v rubrice Ekonomika článek: „Voda z kohoutku často kvalitnější než balená – prokázal test“, v Blesku, datum vydání 22. října 2009, byl uveden článek: „Voda z láhve? Rozmyslete si!“, v Děčínském deníku, datum vydání 21. října 2009, byl uveden článek s názvem: „Test: balené vody obsahují škodliviny“, v Boleslavském deníku, datum vydání 2. listopadu 2009, byl uveden článek s názvem: „Balené vody propadly v testu, firmy se brání“, v deníku Aha, datum vydání 22. října 2009, byl uveden článek „Nezávislý test prokázal, že Toma Natura vyniká svým složením a chutí nad ostatními vodami (zdroj: Časopis Test 10/2009)“. Z přepisu z pořadu České televize vysílaného dne 2. listopadu 2009 s názvem „Černé ovce“ bylo zjištěno, že tématem pořadu byl test balených pramenitých vod. V pořadu byl rozhovor s Idou Rozovou, šéfredaktorkou časopisu Test, která uvedla že: „Další dvě nedovolené cizorodé organické látky jsme našli ve vodě Aqualinea, konkrétně se jednalo o benzo(ghi)perylen a chloroform. Další redaktorka časopisu TEST Dáša Horká uvedla, že: „Ve vodě Aquila Aqualinea byl také zjištěn vyšší obsah sodíku a to 19,73 miligramů v litru vody. Mezní hodnota této látky je 20 miligramů na litr vody.“

Z internetové stránky www.dtest.cz/o-testu z 15. února 2010 bylo zjištěno, že si Občanské sdružení TEST dalo za úkol sloužit spotřebitelům a spotřebitele chránit, přičemž při své činnosti bude postupovat objektivně, nezávisle a bez reklam.

Z internetové stránky www.dtest.cz/pro-vyrobce z 12. února 2010 bylo zjištěno, že obsahuje nabídku na štítky s logem TEST pro dobře hodnocené výrobky a služby, s tím, že tento štítek je určen pro výrobky a služby, které byly ohodnoceny příslušným testem uveřejněným v časopise TEST či na webových stránkách www.dtest.cz s výsledkem velmi dobrým, popřípadě dobrým. Štítek TEST je možné prezentovat na výrobku či obale nebo v přímé souvislosti s poskytováním služby nebo jejich propagací. Podmínky užití smlouvy jsou dány licenční smlouvou a všeobecnými podmínkami. Ze všeobecných podmínek systému ověřování kvality výrobku a služeb a jejich označování štítkem TEST bylo zjištěno, že předmětem licence je možnost umisťovat a vystavovat štítek TEST na výrobku či obalu výrobku při propagaci služby a v článku V. je uvedeno, že odměna za poskytnutí licence je stanovena smlouvou.

Z internetových stránek Ministerstva životního prostředí bylo zjištěno, že organizace Občanské sdružení TEST získala podporu projektu NNO – „Pravda o balených vodách“ v roce 2009 ve výši 300.000,- Kč.

Z webových stránek Státní zemědělské a potravinářské inspekce www.szpi.gov.cz ze dne 15. února 2010 bylo zjištěno, že na nich byl zveřejněn článek ze dne 12. ledna 2010 s názvem „Kontrola balených vod neodhalila závažnější nedostatky“, ve kterém se uvádí, že jednou z posledních kontrolních akcí minulého roku byla kontrola balených vod. Kontrola neodhalila žádný závažný problém z hlediska bezpečnosti, všechny vzorky byly hodnoceny jako vyhovující. Pouze u třech vzorků byl zaznamenán vyšší počet kolonií organotrofních bakterií než stanovuje vyhláška. Jedná se však pouze o jakostní vadu, která vypovídá zejména o špatném skladování balených vod.

Z protokolu o laboratorní zkoušce, číslo zakázky PR0928723 zpracované laboratoří ALS Czech Republic, s.r.o., datum vystavení 21. října 2009, bylo zjištěno, že při použití meze stanovitelnosti 0,3 µg/l u chloroformu a 0,0030 µg/l u benzo(ghi)perylenu se tyto látky ve vzorku ve zjištěném množství nevyskytují.

Z protokolu o výsledku laboratorních zkoušek č. 1.4/09/515 provedených Státním zdravotním ústavem bylo zjištěno, že byla provedena laboratorní zkouška vzorku vody Aquila, přičemž ve vzorku nebyl nalezen žádný obsah železa, byl nalezen obsah sodíku ve výši 19,73 mg/l.

Z protokolu o výsledku laboratorních zkoušek č. 1.1/09/131-148 provedených Státním zdravotním ústavem bylo zjištěno, že byla provedena laboratorní zkouška vzorku vody Aquila, přičemž ve vzorku byl při mezi detekce 0,5 ng/l naměřen obsah benzo(ghi)perylenu 1,1 ng/l, s tím, že nejistota metody může být ± 20 % a tato zkouška byla provedena jako neakreditovaná, a dále byl při mezi detekce 0,1 µg/l naměřen obsah trichlormethanu ve výši 0,4 µg/l, s tím, že nejistota této metody může být ± 15 %, přičemž tato zkouška byla provedena jako akreditovaná.

Z webových stránek Státní zemědělské a potravinářské inspekce www.szpi.gov.cz ze dne 27. dubna 2010 bylo zjištěno, že na nich byla uveřejněna tisková zpráva ze dne 25. března 2010 s názvem „Zdroj kontaminace kojenecké vody Horský pramen byl odhalen“, ve které se uvádí, že ve dvou šaržích kojenecké vody Horský pramen, ve kterých byla laboratorně potvrzena kontaminace cizorodými látkami (př. toluenen, chloroformem atd.), byl na základě laboratorních rozborů odhalen pravděpodobný zdroj kontaminace, kterým byly použité obaly.

Z notářského zápisu ze dne 4. srpna 2010, sp.zn. NZ 358/2010, N 382/2010, sepsaného JUDr. Romanem Hochmanem, notářem se sídlem v Praze 1, Hybernská 1032/9, bylo zjištěno, že se dne 4. srpna 2010 v 15:50 hodin na webové adrese www.vodarenska.cz/balena-voda nacházel odkaz ke stažení článku: „Časopis Test: Opravdu víte co pijete?“ a odkaz ke stažení článku: „Tisková zpráva Deník: Test balených vod“, dále že se dne 4. srpna 2010 v 15:50 hodin na webové adrese www.pvk.cz/aktuality.html nacházel odkaz na „TEST VODY“ a odkaz na webové stránky www.dtest.cz, dále že se dne 4. srpna 2010 v 15:50 hodin na webové adrese www.scvk.cz/clanek/balene-vody-a-pitna-voda-z-kohoutku-opravdu-vite-co-pijete.html nacházel odkaz na článek „Balené vody a pitná voda z kohoutku: Opravdu víte, co pijete?“, dále že se dne 4. srpna 2010 v 15:50 hodin na webové adrese www.vodarenstvi.cz/clanky/balene-vody-a-pitna-voda-z-kohoutku-opravdu-vite-copijete.html nachází informace o článku časopisu TEST o srovnání balených vod a pitné vody z kohoutku včetně odkazu na originální znění článku, a dále že se dne 4. srpna 2010 v 15:50 na adrese www.scvk.cz/informace-o-pitne-vode.html nachází informace o článku časopisu TEST o srovnání balených vod a pitné vody z kohoutku.

Z notářského zápisu ze dne 12. září 2011, sp.zn. NZ 443/2011, N 490/2011, sepsaného JUDr. Romanem Hochmanem, notářem se sídlem v Praze 1, Hybernská 1032/9, bylo zjištěno, že se dne 12. září 2011 v 14:18 hodin na webové adrese www.dtest.cz nacházeli Všeobecné podmínky využívání webu Občanského sdružení TEST, ve kterých je stanoveno, že publikování a další užití loga časopisu dTest, článku, fotografií, výsledků testů atd. je bez předchozího souhlasu Občanského sdružení TEST zakázáno. Odkazy na webové stránky www.dtest.cz musí být použity regulérním a přiměřeným způsobem, tak aby text či odkaz nepůsobil dojmem, že došlo ke schválení či potvrzení ze strany sdružení v případě, že k takovému schválení nedošlo.

Z webových stránek Státní zemědělské a potravinářské inspekce www.szpi.gov.cz ze dne 4. července 2011 bylo zjištěno, že na nich byl zveřejněn článek ze dne 2. července 2011 s názvem „SZPI stáhla z oběhu balenou vodu Aquila pro nevyhovující výsledky mikrobiologických testů“, ve kterém se uvádí, byl při úřední kontrole v tržní síti nalezen nevyhovující vzorek výrobku Aquila, neperlivá, pramenitá voda, když v uvedené vodě byly smluvní laboratoří zjištěny koliformní bakterie a bakterie Escherichia coli.

Z článku autora ČTK ze dne 7. července 2011, publikovaného ve Finančních novinách.cz s názvem „KMV začaly plnit Aquilu Aqualineu do PET láhví na aseptické lince“ bylo zjištěno, že se podle společnosti Karlovarské minerální vody dostaly bakterie Escherichia coli do láhví neperlivé pramenité vody Aquila pravděpodobně kvůli narušení ochranného obalu jednoho balení víček a proto Karlovarské minerální vody začaly plnit do PET láhví na aseptické lince.

Z článku, publikovaného na www.gastrotrend.cz, dne 12. 9. 2011, „Alessandro Pasquale: Bál jsem se, že nás budou vydírat“ bylo zjištěno, že šéf Karlovarských minerálních vod tvrdí, že skandál ohledně přítomnosti bakterie Escherichia coli v láhvích Aquila žádné velké škody nepůsobil.

Z vyjádření Státního zdravotního ústavu ze dne 2. dubna 2012 bylo zjištěno, že dává souhlas s reprodukováním části Protokolů o výsledcích laboratorních zkoušek pro zadavatele expertízy Občanské sdružení spotřebitelů TEST.

Z odborného stanoviska RNDr. Bořivoje Havlíka z prosince 2009 bylo zjištěno, že RNDr. Havlík uvádí, že benzo(ghi)perylen vzniká při nedokonalém spalování uhlíkatých látek a proto se tyto látky mohou dostat pouze do povrchových vod, nikoliv však do vod podzemních. Trichlormethan se může v pitných vodách objevit po jejich chloraci, pramenité

vody však nesmí být nijak chlorovány ani dezinfikovány. Výsledky analýzy Státního zdravotního ústavu by měli být před jejich hodnocením podrobeny dalšímu šetření.

Z výslechu svědkyně Ing. Jany J. bylo zjištěno, že je zaměstnankyně společnosti Karlovarské minerální vody a pracuje ve funkci balneotechnika. K v článku uvedeným ukazatelům benzo(ghi)perylenu a chloroformu uvedla, že balené vody mají vyhlášku č. 275/2004 Sb., kde v § 3 je stanoveno, že organické látky nemají být ve vodě přítomné a jsou zjišťovány dle přílohy č. 3. Mezi organickými látkami nejsou benzo(ghi)perylen a chloroform uvedeny, neboť se jedná o látky, které se do podzemních vod nemohou dostat - benzo(ghi)perylen vzniká špatným spalováním fosilních paliv, proto pro ně není stanovena ani metoda, jak by se měli v podzemních vodách zjišťovat ani tzv. mez detekce. Pokud by se použila vyhláška pro pitné vody, kde je ukazatel pro tyto látky obsažen, u benzo(ghi)perylenu je stanoven limit 100 nanogramů na litr. Nalezená hodnota v Aquile je pouze 1,1 nanogramu. Důležitá je ale i mez detekce. Dle vyhlášky pro pitnou vodu musí být mez detekce na úrovni 25 % limitní hodnoty, což je 25 nanogramů. Státní zdravotní ústav, který prováděl rozbor použil mez detekce pouze 0,5 nanogramů na litr, přičemž laboratoř správně uvedla, že nemá tuto metodu akreditovanou. Tato skutečnost se ale v TESTU neobjevila. Zemědělská potravinářská inspekce následně provedla kontrolu a použila mez detekce 10 nanogramů a akreditovaná laboratoř ALS Czech Republic, s.r.o. dokonce pouze 3 nebo 5 nanogramů. Z protokolu laboratoře Státního zdravotního ústavu je navíc zřejmé, že chyba tohoto stanovení je $\pm 20\%$. Pokud byla zjištěná hodnota 1,1 nanogramu, těch 20 % se dostává pod tzv. mez zjistitelnosti a dostává se do pásma nejistoty. Sám zdravotní ústav na svých internetových stránkách říká, že pokud se naměřená hodnota dostane do pásma nejistoty, musí se následně opakovat rozbor. Obdobně citlivá metoda byla použita i u chloroformu. Výsledky které vyšly u chloroformu a benzo(ghi)perylenu považuje svědkyně za šum přístroje, tj. za nepravděpodobné díky citlivě zvolené metodě.

Na základě výše uvedených skutečností a provedených důkazů dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná v rozsahu uvedeném v první, třetí a páté části výroku rozhodnutí. Žalobce se žalobou domáhal ochrany dobré pověsti a ochrany proti nekalému soutěžnímu jednání. Soud shledal žalobu důvodnou v části, v níž žalobce požadoval omluvu za uvedení obsahu sodíku u balené vody Aquila symbolem plného černého trojúhelníku, označujícího vyšší hodnotu, když naměřená hodnota 19,73 mg/l je pod maximální hranicí 100 mg/l stanovenou právním předpisem pro pramenité vody i pod maximální hranicí 20 mg/l stanovenou pro vody kojenecké, s tím, že je žalovaný povinen v závěru textu uvést, kdo byl autorem či autory článku. Zároveň byla žaloba shledána důvodnou v části, v níž žalobce požadoval zdržovací nárok, a to zdržení se šíření článku označeného názvem Opravdu víte, co pijete? v elektronické podobě obsahujícího tvrzení o vodě žalobce Aquila v rozsahu použití černého plného trojúhelníku jako symbolu zvýšeného obsahu sodíku ve vodě Aquila, tvrzení, že Aquila porušila požadavek na nepřítomnost cizorodých organických látek benzo(ghi)perylenu a tvrzení, že nález chloroformu může svědčit o nedodržení správné výrobní praxe. Současně byla žaloba shledána důvodnou v části, v níž žalobce požadoval uveřejnění omluvy v pořadu ČT Černé ovce.

Na základě provedeného dokazování dospěl soud k závěru, že oprávněnost použití černého plného trojúhelníku u obsahu sodíku ve výši 19,73 mg/l nebyla dána, a dále že nebyla prokázána pravdivost tvrzení, že Aquila porušila požadavek na nepřítomnost cizorodých organických látek benzo(ghi)perylenu a tvrzení, že nález chloroformu může svědčit o nedodržení správné výrobní praxe. Soud dospěl k závěru, že žalovaný uvedením výše zmíněných tvrzení zasáhl do dobré pověsti žalobce.

Neoprávněným zásahem do práva na ochranu dobré pověsti právnické osoby je v zásadě každé nepravdivé tvrzení nebo obvinění, které zasahuje její dobrou pověst. (srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci sp.zn. 28 Cdo 1375/2002). V souladu s obecně uznávanou presumpcí poctivosti jednání subjektů práva se předpokládá, že právnická osoba má dobrou pověst do té doby, dokud není proveden úspěšně důkaz opaku. Dobrou pověst má právnická osoba od svého vzniku po celou dobu trvání její existence. Dobrou pověst právnické osoby (která je podnikatelem) je třeba hodnotit zejména podle jejího chování v obchodních vztazích. Ke vzniku občanskoprávních sankcí za nemajetkovou újmu způsobenou zásahem do dobré pověsti právnické osoby podle § 19b odst. 3 obč. zák. musí být (obdobně jako je tomu v případě ochrany osobnosti fyzických osob podle ustanovení § 11 násl. obč. zák., neboť tímto způsobem je právnickým osobám poskytnuta v oboru soukromého práva ochrana blízká se ochraně práv fyzických osob na ochranu jejich osobnosti – obdobně srovnej např. Švestka, Jehlička, Škárová, Spáčil a kol.: “Občanský zákoník, komentář, 10. vydání”, C.H.BECK 2006, str. 179) jako předpoklad odpovědnosti splněna podmínka existence zásahu objektivně způsobitelného vyvolat nemajetkovou újmu upínající se k porušení práva právnické osoby na dobrou pověst, tento zásah musí být neoprávněný (protiprávní) a musí zde existovat příčinná souvislost mezi zásahem a neoprávněností (protiprávností) zásahu. Fyzická či právnická osoba může být číneha odpovědnou za újmu na pověsti právnické osoby pouze tehdy, jestliže neoprávněný zásah proti ní skutečně také vyvolala.

Soud nejprve zkoumal, zda uvedení obsahu sodíku u balené vody Aquila symbolem plného černého trojúhelníku, označujícího vyšší hodnotu, když naměřená hodnota 19,73 mg/l je pod maximální hranicí 100 mg/l stanovenou právním předpisem pro pramenité vody i pod maximální hranicí 20 mg/l stanovenou pro vody kojenecké, dosahuje takové intenzity, že skutečně zasahuje do práva na ochranu dobré pověsti žalobce. Při zkoumání této otázky bylo třeba v první řadě především odlišit, zda se jednalo o tvrzení skutkové, nebo hodnotící soud, neboť podmínky kladené na přípustnost každé z těchto kategorií se liší. Skutkové tvrzení se opírá o fakt, objektivně existující realitu, která je zjistitelná pomocí dokazování, pravdivost tvrzení je tedy ověřitelná. V zásadě platí, že pravdivá informace nezasahuje do posuzovaného práva právnické osoby, pokud tento údaj není např. podán tak, že zkresluje skutečnost. Hodnotící soud naopak vyjadřuje subjektivní názor svého autora, který k danému faktu zaujímá určitý postoj tak, že jej hodnotí z hlediska správnosti a přijatelnosti, a to základě vlastních (subjektivních) kritérií. Hodnotící soud proto nelze jakkoli dokazovat, je však nutné zkoumat, zda se zakládá na pravdivé informaci, zda forma jeho veřejné prezentace je přiměřená a zda zásah do práv právnické osoby je nevyhnutelným průvodním jevem výkonu kritiky.

Soud má za to, že pokud žalovaný označil hodnotu o obsahu sodíku ve vodě Aquila ve výši 19,73 mg/l symbolem černého trojúhelníku, jedná se o hodnotící soud žalovaného, kterým chce žalovaný vyjádřit svůj názor, že tato hodnota je příliš vysoká. Dle vyhlášky pro pramenité vody je maximální hranice pro obsah sodíku v těchto vodách 100 mg/l, hodnotící soud žalovaného se tak nezakládá na pravdivé informaci a označení hodnoty ve výši 19,73 mg/l výstražným symbolem černého trojúhelníku považuje soud za nepřiměřenou veřejnou prezentaci skutečnosti o obsahu této látky. Soud proto shledal uveřejnění výše uvedeného označení hodnoty sodíku, jehož naměřená hodnota je pod maximální hranicí stanovenou právním předpisem, za způsobitelné zasáhnout do dobré pověsti žalobce a jeho výrobku Aquila a způsobit újmu na dobrém jméně, spočívajícím ve vyvolání dojmu závadnosti výrobku Aquila a způsobit újmu v podobě odlivu zákazníků.

Dále se soud zabýval otázkou, zda byla prokázána pravdivost tvrzení, že Aquila porušila požadavek na nepřítomnost cizorodých organických látek benzo(ghi)perylenu. Z protokolu

provedené laboratorní zkoušky Státním zdravotnickým ústavem vyplývá, že k provedení zkoušky na přítomnost benzo(ghi)perylenu neměla tato laboratoř akreditaci. V protokolu o výsledku laboratorních zkoušek bylo uvedeno, že nejistota tohoto měření může být $\pm 20\%$. Vzhledem k tomu, že zjištěná hodnota byla v protokolu uvedena ve výši $1,1 \mu\text{g/l}$, přičemž mez detekce byla dána hodnotou $0,5 \mu\text{g/l}$, a mez stanovitelnosti hodnotou $1,0 \mu\text{g/l}$, při zohlednění výše uvedené nejistoty by byla naměřená hodnota pod mezí stanovitelnosti a na hranici meze detekce. Z výpovědi svědkyně Ing. Jany J. i odborného vyjádření RNDr. Bořivoje Havlíka bylo zjištěno, že benzo(ghi)perylen vzniká nedokonalém spalování fosilních paliv, tedy do podzemní vody se nemůže dostat. Laboratorní přístroje navíc mohou vykazovat při použití citlivé metody určitý šum. V souvislosti s výše uvedeným shledal soud, že pravdivost tvrzení o porušení požadavku na nepřítomnost cizorodých organických látek – benzo(ghi)perylenu nebyla prokázána.

Co se týče tvrzení, že nález chloroformu může svědčit o nedodržení správné výrobní praxe, soud shledal, že toto nebylo žádným způsobem prokázáno.

Soud shledal důvodný rovněž žalobní nárok v části, kde žalobce požadoval uveřejnění omluvy v pořadu ČT Černé ovce, a to vzhledem k tomu, že v tomto pořadu došlo k prezentování článku žalovaného a v článku obsažených tvrzení o výrobku žalobce, a to za přímé účasti žalovaného, resp. šéfredaktorky a redaktorky časopisu TEST.

Soud nevyhověl žalobnímu nároku, jímž žalobce požadoval stanovení oprávnění uveřejnit rozsudek v jednom celostátním deníku, a to vzhledem k tomu, že žalobce neměl ve věci plný úspěch a soud neshledal nekalosoutěžní jednání žalovaného (§ 155 odst. 4 o.s.ř.)

Soud neshledal žalobní nárok důvodný v části, kde žalobce požadoval zadostiučinění ve formě omluvy za tvrzení, že Aquila obsahuje vysoké množství sodíku a dvě nedovolené cizorodé látky - benzo(ghi)perylen a chloroform, za tvrzení, že benzo(ghi)perylen se uvolňuje nebo může uvolňovat z obalového materiálu PET a za skutečnost, že údaje uvedené v článku pocházejí z protokolů o výsledku laboratorních zkoušek Státního zdravotního ústavu a nejsou úplné, přes to, že dle podmínek tohoto ústavu smí být protokol reprodukován pouze celý a jeho části pouze s písemným souhlasem vedoucího laboratoře. Ve všech uvedených případech dospěl soud k závěru, že by uveřejnění omluvy za uvedená tvrzení bylo nepřiměřeným zadostiučiněním. V řízení bylo prokázáno, že uveřejnění množství obsahu sodíku odpovídá laboratornímu zjištění a že bylo toto množství v porovnání s ostatními zkoumanými výrobky detekováno jako jedno z nejvyšších. Co se týče obsahu nedovolených cizorodých látek, žalovaný prokázal, že převzal uvedené hodnoty z protokolu o výsledku laboratorních zkoušek Státního zdravotního ústavu, které žalovaný považoval za pravdivé. U tvrzení, že se benzo(ghi)perylen uvolňuje nebo může uvolňovat z obalového materiálu PET, prokázal žalovaný, že vycházel z tiskové zprávy Státní zemědělské a potravinářské inspekce ze dne 27. dubna 2010 nazvané „Zdroj kontaminace kojenecké vody Horský pramen byl odhalen“, ve které se uvádí, že ve dvou šaržích kojenecké vody Horský pramen, ve kterých byla laboratorně potvrzena kontaminace cizorodými látkami (př. toluenem, chloroformem atd.), byl na základě laboratorních rozborů odhalen pravděpodobný zdroj kontaminace, kterým byly použité obaly. Žalovaný tedy že vycházel z premisy, že k podobnému případu mohlo dojít i v případě Aquily. Žalovaný dále v řízení prokázal, že mu byl udělen souhlas Státním zdravotním ústavem s reprodukováním částí protokolu o výsledcích laboratorních zkoušek.

Soud neshledal žalobu důvodnou v části, kde žalobce požadoval zdržení se šíření článku označeného názvem „Opravdu víte co pijete“ v elektronické podobě, pokud jde o tvrzení o vodě žalobce Aquila v rozsahu použití červeného zvýraznění hodnoty trihalomethanů a chloroformu ve vodě Aquila Aqualinea, tvrzení, že nelze vyloučit kontaminaci v souvislosti

se zjištěním benzo(ghi)perylenu, tvrzení, že odborníci za zdroj kontaminace označili lahve, pokud jsou vyráběny z recyklovaného materiálu PET a tvrzení, že může docházet k nepovolené úpravě výrobku Aquila – odželeznění a šíření článku označeného názvem „Opravdu víte co pijete“ v tištěné podobě. V řízení bylo prokázáno, že uveřejnění množství obsahu hodnoty trihalomethanů a chloroformu ve vodě Aquila odpovídá laboratornímu zjištění, která provedl pro žalovaného Státní zdravotní ústav, jako akreditovaná laboratoř pro tuto zkoušku, přičemž pramenitá voda nemůže takovou látku obsahovat, vzhledem k tomu, že nesmí být chlorována ani dezinfikována, zjištění přítomnosti této látky akreditovanou laboratoří tedy lze považovat za znepokojující a opravňuje zvýraznění zjištěného množství. V řízení bylo prokázáno, že benzo(ghi)perylen vzhledem ke svému původu nemůže být obsažen v podzemní vodě, pokud by však byla zjištěna jeho přítomnost, logicky by se mohl do této vody dostat pouze její kontaminace. V řízení byla prokázána pravdivost tvrzení žalovaného, že zdrojem kontaminace pramenité vody mohou být použité obaly, a to tiskovou zprávou Státní zemědělské a potravinářské inspekce ze dne 27. dubna 2010 nazvané „Zdroj kontaminace kojenecké vody Horský pramen byl odhalen“, ve které se uvádí, že ve dvou šaržích kojenecké vody Horský pramen, ve kterých byla laboratorně potvrzena kontaminace cizorodými látkami (př. toluenem, chloroformem atd.), byl na základě laboratorních rozborů odhalen pravděpodobný zdroj kontaminace, kterým byly použité obaly. V řízení bylo dále prokázáno, že při laboratorní zkoušce Státního zdravotního ústavu nebylo ve výrobku Aquila Aqualinea zjištěno žádné množství železa, na etiketě výrobku Aquila Aqualinea však není uvedeno, že by docházelo k odželeznění vody. V řízení nebylo prokázáno, že by ze strany žalovaného docházelo ke dni podání žaloby a v průběhu řízení k šíření článku označeného „Opravdu víte co pijete“ v tištěné podobě.

Žalobce se svého nároku domáhal nejen z titulu ochrany proti neoprávněnému zásahu do dobré pověsti právnické osoby, ale i z titulu ochrany proti nekalosoutěžnímu jednání. Dle ustanovení § 44 odst. 1 obchodního zákoníku platného k datu zveřejnění článku je nekalou soutěží jednání v hospodářské soutěži, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům. V daném případě soud neshledal soutěžní vztah mezi žalobcem a žalovaným, vzhledem k tomu, že žalobce a žalovaný jsou podnikatelé v jiném segmentu trhu, žalobce je výrobcem balených vod a žalovaný je vydavatelem časopisu TEST. Soud neshledal soutěžní výhodu na straně žalovaného získanou uveřejněním negativních zjištění, týkajících se výrobku žalobce při provádění testů. Tvrzení žalovaného a z obsahu časopisu TEST č. 10/2009 vyplývá, že žalovaný provádí a zveřejňuje testy různých výrobců. Důsledkem odlivu zákazníků výrobců testovaných výrobků tak nemůže být příliv odběratelů předmětného časopisu.

Vzhledem k tomu, že soud neshledal soutěžní vztah mezi žalobcem a žalovaným, neshledal nárok žalobce z titulu ochrany proti nekalé soutěži důvodný.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle ustanovení § 142 odst. 2 o.s.ř., soud nepřiznal žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení.

Při písemném vyhotovení rozsudku soud opravil dle § 164 o.s.ř. zjevnou nesprávnost v protokolu o jednání ze dne 30. října 2012, č.j. 15 Cm 23/2010-200, když na konci výroku II. vyhlášeného rozsudku došlo při jeho zachycení v písemné podobě do protokolu o jednání k vynechání výrazu „se zamítá“. To, že došlo k této zjevné nesprávnosti je jasně patrné z formulace výroku II. v protokolu o jednání, když první věta výroku postrádá závěr, jak soud rozhodl. Výrok II. rozsudku v protokolu o jednání ze dne 30. října 2012 tedy správně zní: „II. Žaloba o uložení povinnosti žalovanému zveřejnit omluvu ve formátu uvedeném ve výroku I. znění: „Omlouváme za zveřejnění nepravdivých a zavádějících informací o pramenité vodě Aquila Aqualinea, o tom, že Aquila Aqualinea obsahuje vysoké množství sodíku a dvě nedovolené cizorodé organické látky – benzo(ghi)perylen a chloroform. Omlouváme se za

spekulativní a nepravdivé tvrzení o tom, že benzo(ghi)perylene se uvolňuje nebo může uvolňovat z obalového materiálu PET. Údaje uvedené v článku pocházejí z protokolů o výsledku laboratorních zkoušek Státního zdravotního ústavu a nejsou úplné. Podle podmínek tohoto ústavu však smí být protokol reprodukován pouze celý, jeho části pouze s písemným souhlasem vedoucího laboratoře.“ se zamítá“.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím zdejšího soudu.

Nebude-li povinnost uložená tímto rozsudkem splněna dobrovolně, lze navrhnout soudní výkon rozhodnutí.

V Praze dne 30. října 2012

JUDr. Zuzana Čížková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost:

Martin Vorel